

הגשת דו"ח ניתוק תושבות למוסד לביטוח לאומי

[מאת: עו"ד (רו"ח) גיא חן]

החוק קובע שאדם שמרכז חייו בישראל הוא תושב ישראל. על-פי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, כל תושב ישראל מבוטח בביטוח המקנה לו שירותי בריאות. דמי ביטוח בריאות משולמים למוסד לביטוח לאומי.

אם עזבתם את ישראל והתחלתם לעבוד בחו"ל, חובה עליכם לבחור באחת משתי אפשרויות הדיווח הבאות למוסד לביטוח לאומי:

1. להודיע למוסד לביטוח לאומי שמרכז החיים שלכם נשאר בישראל – אם בחרתם באפשרות זו, ביטוח הבריאות שלכם יישמר וכל עוד לא נקבע אחרת, תהיו זכאים לשירותי בריאות בדומה לכל תושב ישראל. בחירה באפשרות זו תחייב אתכם לדווח למוסד לביטוח לאומי על כל ההכנסות שאתם מפיקים בחו"ל. בעקבות הדיווח תחויבו בדמי ביטוח בגובה 12% המורכבים מ- 5% מס בריאות ו-7% דמי ביטוח לאומי. במידה ולמדינה אליה עברתם קיימת אמנה לביטוחן סוציאלי עם ישראל, ייתכן שתחויבו רק במס בריאות בשיעור של 5%.

שימו לב שבכל מקרה, סביר להניח שלאחר חמש שנים של שהייה בחו"ל, המוסד לביטוח הלאומי יפסיק לראות בכם כתושבי ישראל וישלול באופן יזום את זכאותכם לשירותי בריאות.

2. להודיע למוסד לביטוח לאומי שמרכז החיים שלכם עבר לחו"ל – ההודעה למוסד לביטוח לאומי שמרכז החיים עבר לחו"ל נקראת גם ניתוק תושבות. לאחר שהמוסד לביטוח לאומי יאשר את ניתוק התושבות שלכם, וכל עוד לא נקבע אחרת, תהיו פטורים מדיווח ותשלום דמי ביטוח בישראל על ההכנסות שאתם מפיקים בחו"ל.

בעקבות הניתוק, לא תהיו עוד זכאים לשירותי רפואה בישראל, לרבות קופת חולים אלא אם תהיו מבוטחים בביטוח פרטי המקנה זאת. כמו כן, ייתכן שלא תהיו זכאים עוד לקצבאות מכח חוק הביטוח הלאומי.

ארבעה דגשים לגבי דו"ח הניתוק:

1. תשלום דמי ביטוח מינימליים יכול להוות עבירה על חוק הביטוח הלאומי - במידה ועברתם לחו"ל, ולא פניתם כלל למוסד לביטוח לאומי, תחויבו באופן אוטומטי בדמי ביטוח מינימאליים אשר עומדים נכון להיום על 177 שקל לחודש. דמי הביטוח המינימליים מיועדים רק לתושבי ישראל השוהים בחו"ל אשר אין להם הכנסות. לכן, במידה ולא התנתקתם מהמוסד לביטוח לאומי, ואתם מפיקים הכנסות בחו"ל, לא מספיק לשלם את דמי הביטוח המינימליים. עליכם לשלם את מלוא דמי הביטוח הקבועים בחוק בשיעור של בין 5% ל-12%. רק אדם שניתק את תושבתו במוסד לביטוח לאומי, פטור מדמי ביטוח על הכנסותיו בחו"ל. במידה ותישארו מבוטחים בביטוח לאומי ולא תשלמו את דמי הביטוח הקבועים בחוק, המוסד לביטוח לאומי רשאי לחייב אתכם רטרואקטיבית בדמי ביטוח בתוספת הפרשי ריבית, הצמדה וקנסות.

מחשבי המוסד לביטוח לאומי, בדומה למחשבי רשויות מס הכנסה, מחוברים למאגר המידע של משרד הפנים, העוקב אחר הנכנסים לישראל והיוצאים ממנה. כאשר תשובו לישראל, או שתשהו בה פרק זמן ממושך, ייתכן והמוסד לביטוח לאומי יפנה אליכם בדרישה לדווח על גובה ההכנסות שהפקתם בחו"ל.

לכן, אם אתם עובדים בחו"ל ולא מעוניינים לשלם דמי ביטוח בשיעור 12%, אנו ממליצים לפנות למוסד לביטוח לאומי בהקדם לצורך ניתוק תושבותיכם.

2. תשלום דמי ביטוח לאומי יכול להוות זיקה לישראל – שמירה על תושבותכם במוסד לביטוח לאומי, ותשלום דמי ביטוח, בין אם מינימליים ובין אם בשיעור של 12%, מהווה זיקה לישראל. זיקה זו, יכולה להשפיע גם על תושבותיכם מבחינת רשויות המס ולגרור חיובים נוספים במס הכנסה.

3. יש למלא את בקשת הניתוק תושבות באמצעות מומחה – הבקשה להתנתקות מהמוסד לביטוח לאומי, מוגשת באמצעות טופס בל/627. לכאורה מדובר בטופס פשוט, אך במידה ותמלאו אותו באופן שגוי, המוסד לביטוח לאומי יסרב לבקשת הניתוק שלכם. למשל, אם במטרת המעבר לחו"ל, תסמנו, כי עברתם לצרכי עבודה, יראו בכם כמי שביקש להמשיך ולהיחשב תושב ישראל. לכן, יש למלא את הטופס בְּרָק לאחר קבלת ייעוץ מקצועי בנושא.

4. חידוש הזכאות לשירותי רפואה לאחר החזרה לישראל – במידה והמוסד לביטוח לאומי ניתק את תושבותיכם, זכאותכם לשירותי בריאות תחודש רק לאחר שתשובו לישראל ותשלימו תקופת המתנה. כל שנה שבה הייתם מנותקים מהמוסד לביטוח לאומי, מוסיפה חודש לתקופה זו. בכל מקרה, תקופת המתנה המקסימאלית הינה שישה חודשים. כך למשל, אם הייתם מנותקים מהמוסד לביטוח לאומי במשך שלוש שנים, עליכם להמתין שלושה חודשים מיום חזרתכם לישראל עד שזכאותכם לשירותי בריאות תחודש. אם הייתם מנותקים מהמוסד לביטוח לאומי, במשך שמונה שנים, עליכם להמתין שישה חודשים בלבד. כדי ליהנות מכיסוי ביטוחי בתקופת המתנה עומדות בפניכם שתי אפשרויות: האפשרות הראשונה – היא רכישת ביטוח בריאות פרטי. חברות הביטוח וקופות החולים מציעות ביטוח בריאות ייעודי לתקופה זו. האפשרות השנייה – היא לשלם למוסד לביטוח לאומי תשלום חד-פעמי כדי לבטל את תקופת המתנה. גובה התשלום נכון להיום עומד על 12,210 שקלים.

במידה ועליכם להגיש דו"ח ניתוק, אתם מוזמנים להיכנס למערכת הכנת דוחות הניתוק של משרדנו, בכתובת: <https://relocation.sagilaw.com>. המערכת פותחה על ידינו באופן ייחודי, כדי להכין עבורכם דו"ח ניתוק באופן ידידותי ומהיר.

אנו מאחלים לכם שהייה נעימה ועומדים לרשותכם בכל שאלה או בקשה.

בכבוד רב ובברכה,

גיא חן, עו"ד (רו"ח)

שגיא ושות', משרד עורכי-דין